

Lärlingsutbildning: Ett utmärkt sätt få bra yrkesarbetare

(Karlskrona) Att lärlingssystemet är ett alldeles utmärkt sätt att slussa in yrkesarbetare i företaget - det är alla på Karlskronavarvet rörande överens om: facket, företaget och arbetsledning.

För närvarande finns 24 lärlingar på olika arbetsplatser ute på varvet. Och det är ett välkommet tillskott.

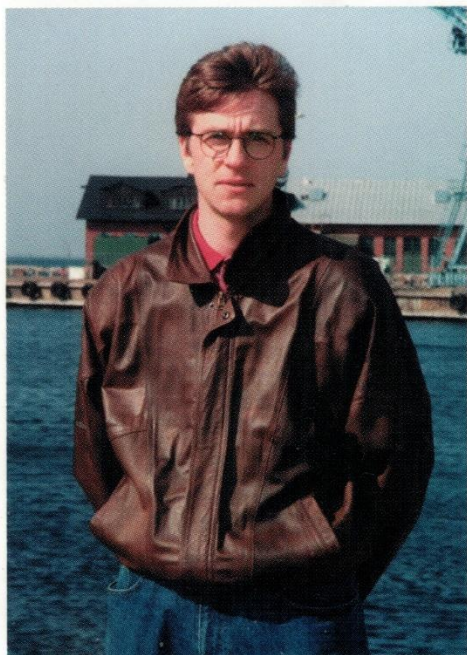
För ett antal år sedan hade varvet egen lärlingskola och har också haft enstaka lärlingar därefter, men aldrig så här många sedan lärlingskolan försvann.

VITAMININJEKTION

- Det är helt klart en vitamininjektion för företaget att få in yngre människor, säger **Ola Johansson**, som är Verkstadsklubbens ordförande. Att få in lärlingar är något som vi i facket drivit på länge. Åldersstrukturen i verkstäderna är hög och det är viktigt med återväxten, så att vi har yrkeskunnig personal också i framtiden.

När personalkontoret sommaren 1994 gick ut med en förfrågan till verkstäderna blev det en stor respons.

-Det var välkommet. Alla ville ha lärlingar, säger **Kurt Andersson** på personalkontoret.

-Det är viktigt med återväxten så vi har kompetent personal också i framtiden. Därför är lärlingsutbildningen bra, säger Verkstadsklubbens ordförande **Ola Johansson**.

Efter annonsering kom över 200 svar.

-Urvalet var inte lätt. Man kan konstatera att det finns mängder av ambitiösa och duktiga ungdomar, konstaterar **Kurt Andersson**. En tjej finns bland lärlingarna och det är positivt, men visst kunde det finnas fler.

-Problemet är att få tjejer väljer dessa linjer. Urvalet är alltså litet, säger **Kurt**. Annars är vår inställning att vi gärna vill ha in fler kvinnor i produktionen.

Lärlingarna går nu en 2-års vidareutbildning på varvet. Samtliga har i botten en treårig industriell teknisk utbildning inom olika linjer. Intagningen inleddes i september/oktober 1995. Efter lärlingsutbildningen garanteras inget fortsatt arbete och det känner alla till.

-Om det blir en fortsättning beror givetvis på hur vi har det med jobb och hur stort behovet är, säger **Kurt Andersson**.

VIKTIGT MED FRAMTIDSINRIKTNING

Men för den skull måste företaget ha en framtidsinriktning och se till, att det finns yrkeskunnig personal också i framtiden.

- Varvsarbete är lite speciellt, oavsett vilket yrke man har, säger **Kurt**. Det är viktigt att man får en fördjupning i jobbet.

NYTÄNKANDE - LÄR SIG FLER JOBB

En hel del nytänkande finns det i den nuvarande lärlingsutbildningen till skillnad mot förr, då man lärde sig enbart ett yrke.

-Nu skall de lära sig fler yrken, förklarar **Kurt**. Detta är nödvändigt, eftersom flerhänthet är av stor betydelse i de framtida jobben. Man skall t ex kunna både plåt och svets. Eller som mekaniker kunna arbeta inom yrkesfälten fil, rör och maskin etc. För att ta några exempel.

Lärlingarna är fördelade på olika arbetsplatser. Åtta finns i fil/rör/maskin, sju på plåt/svet, tre på elverkstaden, fyra på snickeriet/plasten och två på utrustningen.

- Lärlingarna deltar i det verkliga arbetet och jobbar självständigt, men med stöd och den tillsyn som kan behövas. Meningen är att de skall få en fördjupning i jobbet.

Det är mycket viktigt att lärlingarna tas väl om hand ute i verkstäderna av sina äldre arbetskamrater, men vad jag förstår fungerar detta på ett bra sätt, säger **Kurt**.

- Vi har ett nytänkande vad gäller lärlingsutbildningen. Nu lär man sig till fler jobb, säger **Kurt Andersson**, personalkontoret.

UTBILDNINGSPLAN

För varje lärling finns en utbildningsplan, som respektive verkstadschef har gjort.

Varje lärling har sin speciella verkstad, där man har sin basverksamhet. Därutöver roterar man minst en vecka på samtliga avdelningar, allt för att få en insyn i hur olika avdelningar och verkstäder arbetar.

-Det är nyttigt att också få insikt i den totala verksamheten. Man kan lätt bli enögd annars, konstaterar **Kurt**.

Ritningsläsning ingår också i utbildningen.

FACKLIG KURS

Dessutom genomgår man en facklig kurs.

-Vi har en 40-timmars grundlig fackutbildning, som pågår två timmar varannan vecka, säger **Erik Karlsson**, kassör i Verkstadsklubben. Där får de bl a lära sig en del om det fackliga arbetet, om lagar och avtal, olika regelsystem, arbetsmiljöfrågor samt försäkringar, dels rörande sin anställning, dels sitt medlemskap. Vi belyser vidare sociala frågor och annat, som kan vara nyttigt att veta, säger **Erik**.

Utöver detta har man haft en dag på temat "flytta hemifrån", där bl a Sparbanken haft en genomgång om familjeekonomi och kostnaderna för eget boende.

- Våra genomgångar har fungerat bra och vi har intressanta diskussioner. Ungdomarna har visat stort intresse, konstaterar **Erik Karlsson**.

Lärlingar på varvet: *Toppen med ett riktigt jobb*

Mattias - svetsare

En av lärlingarna är Mattias Börnesson, 19 år. Han har gått 3-årig industriell teknisk linje med inriktning på plåt/svets.

Den 9 oktober 1995 började han på varvet.

-Det är det första riktiga jobbet och det känns fint, konstaterar han.

Några större förhoppningar att få jobb när han sökte hade han inte, men glädjen blev desto större när det positiva beskedet kom.

- Även om man inte skulle få fortsätta, vilket man givetvis hoppas på, så blir det här en fin grund att stå på med fem års utbildning, säger Mattias. Och man har ju en fot inne på varvet, vilket är positivt.

Mattias har sin fasta arbetsplats i plåt och svets och arbetar nu med att svetsa detaljer till X2000-tågen, för närvarande banröjare till plogen. I övrigt har Mattias hittills cirkulerat på bl a plasten, transporten, kraftcentralen och snickeriet.

- Det är ett roligt arbete, mycket varierande. Det är fint att få jobba med riktiga arbeten och känna att man gör något vettigt.

-Blir det problem frågar man de äldre, som hjälper till. Arbetskamraterna är härliga och bussiga och här är en fin stämning.

Säger Mattias, som trivs fint på sin första riktiga arbetsplats - på varvet.

Mattias Börnesson är lärling på plåt och svets.

Petra - snickare

Den enda tjejen bland lärlingarna är Petra Petersons, 21 år. På varvet började hon i slutet av september 1995. Bakom sig har Petra hantverks-teknisk linje med möbelrenovering som yrkesinriktning.

Tidigare har Petra haft en del tillfälliga jobb, bl a ett praktikarbete, då hon varit med och renoverat Konserthuset i Stockholm, en nyttig och intressant tid, konstaterar Petra.

Sin lärlingsutbildning har hon på varvet som snickare/plastarbetare.

-Det känns jättebra. Och det här med att gå runt på olika arbetsplatser är intressant. Man får en nyttig varvskännetid när man ser vad de gör på olika håll.

- På snickeriet får jag jobba med allt möjligt. Det är ett roligt och varierande arbete. Man får jobba ute på båtarna och i verkstaden. Och är det något man går bet på är det bara att fråga.

Att jobba i den typiskt manliga varvsmiljön tycker hon inte är särskilt märkvärdigt.

- Jag har alltid jobbat med manliga arbetskamrater och här är man helt ok.

Framöver väntar också arbete i plastverkstaden.

-Det verkar intressant, säger Petra. Där händer ju så mycket spännande rent utvecklingstekniskt.

Till de positiva erfarenheterna hittills, som Petra vill framhålla, är den fackliga kursen.

-Den var mycket bra och lärorik. Dels skapade den sammanhållning oss lärlingar emellan, eftersom vi alla träffades då, dels fick vi lära oss en del nyttigt, tex vad gäller försäkringar, avtal och annat som är bra att känna till.

Petra Petersons är lärling inom området snickeri/plast. Här har hon sin praktikperiod i Materialförrådet.

Text: Maud Carlsson

Foto: Lennart Bergqvist

Historiskt sett har lärlingsutbildning varit en del i verksamheten på Karlskronavarvet i många år. Varvet hade egen lärlingsskola, som lades ner 1975. Därefter drevs den i Chapmanskolans regi på varvet till 1984. Sedan dess sker utbildningen på gymnasiet i olika industriellt tekniska linjer, som flertalet är treåriga.